

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens septem Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine septimus, est de Oratione
... Septimus, & latissimus, de Beneficiis Ecclesiasticis

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

An familiares Pontificis excusentur à choro & distributiones acquirant. & 8

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76561](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76561)

Canonici ab Episcopo constituti visitatores hospitalium, & Ecclesiarum dioecesis, Vicarij foranei, administratores locorum, beneficiorum examinatores fructus prae bendae lucratur, qui legitimam habeat causam absentiae. Non tamen lucratur distributiones quotidianas, nisi privilegio Pontificis consuetudine legitime praescripta, aut statuto à Pontifice confirmato eis concedantur. Quia non sunt occupati in seruitio Ecclesiae propriae, sed in seruitio Episcopi, & Ecclesiae in communi. Sic relato Alex. Moneta docuit Garzia 3. p. de beneficiis cap. 2. num. 354. ubi refert privilegium concessum ad instantiam sancti Caroli praebendatis Ecclesiae Mediolanensis. Bonac. disp. 2. de hor. canon. quest. 5. p. 3. §. 8. Barbofa loquens de examinatore 3. p. allegat. 53. num. 161. Et in remiss. Consil. sess. 24. cap. 12. sentit his examinatore debet fructus, & distributiones ex Lelis Zecho de Rep. Ecclesiast. titulo de beneficiis n. 13. ad finem.

Item debentur fructus, sed non quotidianae distributiones duobus Canonici ab Episcopo in eius seruitium assignatis, ac si praesentes choro essent, iuxta text. in cap. de cetero, ad audientiam de clericis non residentibus, quod non est derogatum à Tridentino sess. 24. cap. 12. de reformat. Vt tenent Garzia, Barbofa, Gonzales itam referendi. Quod debeantur fructus constat: quia legitima causa absunt quales est, seruitium Episcopi, & utilitas Ecclesiarum. Quod vero distributiones non sint de bita, inde constat: quia non sunt occupati in visitatione Ecclesiae propriae. Excipit nisi consuetudo esset in contrarium, vel nisi praebenda alios fructus non habeat praeter quotidianas distributiones, quia tunc eas lucratur deducta tertia parte, ne privilegium esset inutile; & quia tunc distributiones loco fructuum succedunt. Sic pluribus exornat Garz. 3. p. de benef. e. 2. an. 346. Barbofa 3. p. de potest. Episc. allegat. 53. num. 142. Gonzalez ad reg. 8. Cancellaria gloss. 6. num. 255. Quamvis contra videatur tenent Bonacina disp. 2. quest. 5. p. 3. §. 2. num. 3. Et §. 6. n. 4. Et §. 9. n. 2. morus ea ratione. Quia non reddatur inutile privilegium à iure concessum de lucrando fructibus in absentia: si quidem hoc verificatur in beneficio habente fructus distinctos à quotidianis distributionibus. Verum cum textus absolute dicat lucrari fructus in absentia Canonici seruitium Episcopo, de quolibet Canonico intelligi debet. Tum quia est privilegium inferum in iure communi, & sic late interpretandum. Tum quia in pluribus Ecclesiis Hispaniae esset inutile, cum ferè in omnibus fructus beneficii non sint alij praeter quotidiana distributiones, & tradit gloss. in simili in cap. licet de praebendis & dignitatibus.

2 Hinc constat Canonico Vicarium Episcopi excusatum esse à residentia, & fructus praebendae lucrari, quia est in seruitio Episcopi, & in utilitate dioecesis occupatus, non tamen percipit distributiones quotidianas, nisi consuetudo sit in contrarium, vel nisi praebenda alios non habeat fructus, & tunc tertia pars deducenda est ratione nuper dicta. Sic Alex. Moneta 4. p. q. 11. an. 78. Rebuff. in praxi, titulo de Vicariis Episcoporum num. 5. Garzia 3. p. cap. 2. num. 357.

Constat. Secundo, Canonicos associantes suum Praelatum extra Ecclesiam volentem audire Missam, vel illam celebrare, non lucrari distributiones quotidianas, quae interessentibus dantur, sed solum fructus. Sic decimum refert Gonzalez ad reg. 8. Cancellaria, §. 7. praemij, num. 183. Moneta 2. p. de distributionibus, quest. 8. num. 14. Augusti. Barbofa 3. p. allegat. 54. num. 141.

3 Sed rogabis. Quos autem beneficiatos possit assumere Episcopus in sui familiares: Respondeo inspecto iure communi dict. c. de cetero, cap. Ad audientiam, solos Canonicos, seu portionarios, qui fuerint de capitulo Ecclesiae, cuius ipse Episcopus caput est, assumi posse: secus portionarios, & alios clericos inferiores, qui de Capitulo non sunt, nisi grauis necessitas, vel utilitas Ecclesiae urgeret. Sic pluribus decisionibus Rotae, & Doctoribus comprobatur Garzia 3. p. de benef. cap. 2. à n. 371. Gonzales ad reg. 8. Cancell. gloss. 6. à n. 260. Barbofa 3. p. allegat. 53. num. 143. Bonacina disp. 2. de hor. canon. quest. 5. p. 3. n. 2. aduersus Ioannem Andream in dicto cap. Ad audientiam vers. dicit potest. quem ibi sequitur Butrius num. 9. Cardin. quest. 4. Imola n. Anania in princip. Ancharan. notab. 3. Sylua de benef. 4. p. quest. 6. num. 13. seu 33. quos referunt Gonzales, & Garzia supra existimantes quoslibet Clericos ab Episcopis assumi posse, sed sine fundamento.

4 Quod autem aliqui dicunt. Moneta, 2. p. quest. 8. num. 6. Et 7. Ex Ecclesia Collegiata posse Episcopum assumere non duos tantum Canonicos, sed plures in sui familiares: quia in dicto cap. De cetero, nulla sit limitatio, & in cap. Ad audientiam, ubi limitatio fuit facta ad duos Canonicos, loquitur de Canonicis Ecclesiae Cathedralis, sustinendum non est. Quia ex limitatione facta in cap. Ad audientiam, inferunt limitandum esse cap. De cetero. Si enim ex Ecclesia Cathedrali non potest Episcopus nisi duos tantum in familiares assignare, neque etiam poterit ex Ecclesia Collegiata, ubi regulariter numerus praebendarum minor est, & foret ea de causa Vgolinus de officio Episcopi cap. 19. num. 6. dixit Praelatum Ecclesiae Collegiatae vnum tantum habere posse in suo seruitio, non plures, Alias hi plures

signate possent sine limitatione, cederet privilegium in gratia detrimentum diuini cultus Ecclesiarum Collegiatarum, & ita tenet Garzia 3. p. de benef. cap. 2. num. 381.

5 Verontamen debet esse omnino certum parochum nequaquam in familiare Episcopi assumi posse ultra duos menses à Concilio permittos, neque designari in Vicarium, aut visitatorem, &c. Sic pluribus decisionibus sacra Congregationis probatur Garzia 3. p. e. 2. num. 40. Gonzales reg. 8. Cancell. gloss. 6. num. 258. Barbofa 3. p. alleg. 53. to. n. 86. Reputatur enim assentia Parochi ita utilior Ecclesiae, vt ex assentia ad Episcopum honestari non possit.

6 Nominè Episcopi quilibet habens iurisdictionem Episcopalem intelligitur, & qui caput est alicuius Ecclesiae Collegiatae, vt Abbas, vel Prior. Hic enim assumere potest in sui seruitium duos ex praebendatis, quia ab assentia chori excusatur in ordine ad fructus lucrandos licet non in ordine ad distributiones quotidianas. Sic Abbas in dicto cap. De cetero, num. 3. Sylua de benef. 4. p. quest. 6. casu 17. Rebuffus praxi titulo de dispensatione, num. 47. Garzia 3. p. de benef. cap. 2. n. 381. Quocirca Legatus in Provincia suae Legationis, & Archiepiscopus in sua dioecesi eos suae dioecesis (licet non dioecesis Suffraganeorum nisi in illis casibus, in quibus superior est) assumere potest in sui familiares, & eos ab assentia chori excusare quoad fructus lucrandos. Sic Salzedo praxi cap. 52. casu 2. Moneta 2. p. de distribut. q. 8. à n. 9. Et q. 9. à n. 3. conclusi. 1. & Garzia aliis relatis 3. p. cap. 2. num. 382.

§. III.

An familiares Pontificis excusentur à choro, & distributiones acquirant.

1. Excusantur quoad lucrandos fructus non distributiones.
2. Qui dicantur Pontifici in seruire.
3. Recensentur qui ex privilegio Pontificis non solum fructus, sed etiam distributiones lucrantur.
4. Non debet extendi supradictum privilegium ad familiares Cardinalium, & Legatorum.
5. Neque item ad seruientes Regi, & Supremo Principi in officio ab ipso designatis.

Primò excusantur Canonici, & praebendati ab assentia diuinorum officiorum in ordine ad lucrandos fructus praebendae, si Pontifici seruiant, quia est legitima causa absentiae, & fortior, quam Episcopi seruitium, vt dicitur in cap. cum dilectus de cler. non residentibus. At non possunt distributiones quotidianas lucrari, nisi aliquo privilegio, aut consuetudine legitime praescripta muniantur, vt in supradicto cap. habetur, & tradit pluribus relatis Garzia 3. p. de benef. cap. 2. num. 383. Moneta 2. p. quest. 9. num. 13. Bonacina disp. 2. q. 5. p. 3. §. 1.

2 Illi autem dicantur Pontifici in seruire, vt supradicto privilegio gaudeant, qui sunt eius Capellani, Camerarii, Secretarii, ac reliqui similes Officiales. Item qui ex mandato ipsius in curia commorantur, vel quibus expeditio alicuius negotij in vrbem, aut extra committitur. Sic Bonacina supra.

3 Dixi nisi aliquo speciali privilegio muniantur. Quia aliqui sunt Pontifici seruientes, quibus non solum fructus, sed distributiones conceduntur. Sunt autem Auditores Romanae Rotae ex Bulla Clementis V. I. quae incipit: Conuenit, proxt tradit Leluis Zechus in Rep. Eccles. 11. num. 2. Barbofa 3. p. de potest. Episc. alleg. 53. n. 155. Secundo, Inquisitores, & Fideles haereticae prauitatis ex privilegio Pauli III. & Pij V. proxt referunt Rojas de haereticis, singulari 96. Garzia 3. p. cap. 2. n. 356. Barbofa 3. p. alleg. 53. n. 156. Spino in seculo restam. gloss. 3. in princ. num. 78. ad parochos etiam hoc privilegium extendit, sed absque fundamento, & contra expressam declarationem sacrae Congregationis relatae à Gonzalez ad reg. 8. Cancell. gloss. 6. n. 265. Rubius decis. 393. n. 4. Barbofa alleg. 53. num. 87. Et 165. Zeballos commun. contra comm. quest. 585. num. 12. Tertio, Collectores generales Camerae Apostolicae, Subcollectores, Aduocati, Procuratores, Fideles, & Notarij in causa spoliatorum, & iurium praefatae Camerae eorum officio durante: ex Bulla Sixti V. edita 8. Maij 1590. & tradit Moneta 2. p. quest. 11. num. 111. Barbofa 3. p. de potest. Episcopi allegat. 55. num. 157. Ij enim omnes solum lucrantur fructus, sed etiam quotidianas distributiones.

4 Supradictum privilegium percipiendi fructus in absentia pro familiaribus Pontificis illique interuentibus, aliqui extendunt ad familiares Cardinalium, & Legatorum; quia reputantur Papae seruientes. Sic Syluester verbo residentia, num. 7. Zerola, praxi Episcopi, p. verb. Residentia, §. 4. Selua de benef. 4. p. quest. 6. casu 21. Villadiego de Cardinali n. 63. Azor. 2. p. institutionem moral. lib. 7. cap. 4.

Ceterum dictum privilegium esse olim fuerit concessum (de quo multum dubio) per Tridentinum sublatum omnino est, vt vsus testatur. Sic Garzia aliis relatis 3. p. de beneficiis cap. 2. num. 388. Et 423. Alex. Moneta 2. p. quest. 9. num. 7. & Bonacina disp. 2. q. 5. num. 3. §. 1.

§. Secundo

Secundò, extendunt supradictum privilegium percipiendi fructus in absentia ad eos, qui in senitio, seu officio Regis, & supremi Principis occupantur. Sic Selua de benef. 4. q. 6. ca. 24. Petrus Gregor. de benef. cap. 7. n. 9. Zeballos in ius comm. contra com. qu. 58. n. 7. At sine sufficienti fundamento est talis extensio facta. Nam licet ante Concilium Tridentinum Regi Franciæ tale privilegium concessum, ut testatur Boëtius de off. 17. & Rebuffus in concord. tit. de collation. §. 1. vers. residentia, & Capellanus Regis Hispaniæ à Paulo III. iam per concilium sess. 6. cap. 2. & Bullam Pij V. est revocatum. Sic Garzia de benef. 3. p. cap. 2. n. 265. & sequentibus, & n. 389. & sequentibus. Bonacina disp. 2. de hor. canon. q. 5. p. 3. §. 1.

§. IX.

An docentes, & studentes, lucrentur fructus, & distributiones?

- 1 Studentes Theologiam, seu ius Canonicum in studio generali, seu celebri Vniuersitate, lucrantur fructus, num. 1. & ibi, quod sit studium generale.
- 2 Qui nomine doctentium intelligantur.
- 3 Debet docere Theologiam, seu ius Canonicum.
- 4 Gaudet hoc privilegio Parochus neque licentia Episcopi requiritur.
- 5 Studentes debent maiori anni parte in Vniuersitate commorari ibique diligenter studere.
- 6 Probabile est consequi fructus tametsi ius civile student.
- 7 Controuertitur an debeant studentes licentiam ab Episcopo obtinere.
- 8 Post Tridentinum probabilis est non posse Parochum à beneficio abesse ratione studij.
- 9 Probabile est oppositum.
- 10 Rationibus num. 3. aduictus sit satis.
- 11 Tempus est septennium pro studentibus: pro doctentibus nullum est assignatum.
- 12 Semel concessa facultas renouari non potest, nisi ex grauissima causa.
- 13 Expenditur solus fructus non distributiones lucrari.

Excusatur diuini interesse, & fructus in absentia lucrantur docentes publicè Theologiam, vel ius Canonicum in aliquo studio generali, seu celebri Vniuersitate, & ibi studentes eisdem facultates, cap. finali de Magistr. ubi Doctores communiter.

Di. in aliquo studio generali, seu celebri Vniuersitate. Quia non sufficit docere, vel studere in quocumque collegio, ubi publicè leguntur supradictæ scientiæ, sed debet esse studium generale, cap. 2. de privileg. in 6. & cap. tua de cler. non residentibus: reperiaturque illud solum, quod est ad huiusmodi finem erectum, & institutum à Papa, Rege, seu Principe suprèmo. Sic plures referens Garzia 3. p. de benef. cap. 2. n. 56. Augustinus Barboza 3. p. de potestate Episcopi allegat. 56. n. 21. & n. 22. Ex quo fit studentes in Ecclesiis Cathedralibus non gaudere hoc privilegio, quo gaudent studentes in studiis publicis, & academicis. Sic alii reatus docet Barboza allegat. 56. n. 23. Garzia 3. p. cap. 2. n. 118.

Quoad docentes verò est aduertendum eos intelligi, qui docent ex licentia Vniuersitatis, seu Claustri, aut Collegij Doctorum etiam absque stipendio, & Cathedra legant. Quia in supradictis finali, & in privilegio ab Eugenio IV. concessi Salamantina Vniuersitati: quæ iam sunt Complutensis, & Vallsolentane communita solum exposultantur publicè in scholis docere. Ergo, siue spontè, & voluntariè, siue mercede conducta doceant, hoc privilegio gaudent. Verùm ne hac occasione inuileat, & instructio Magistri à residentia excusentur, cautum est neminem posse hoc munere legendi se tueri: nisi ab Vniuersitate, Claustro, seu Collegio Doctorum fuerit ad legendum approbatus. Sic pluribus declarationibus comprobatur Garzia 3. p. de benef. cap. 2. n. 60. Barboza allegat. 56. n. 27.

Item debent docere Theologiam, seu ius Canonicum; quia licet in cap. finali de Magistr. solum de Theologia sermo habeatur, cum Ecclesiæ æque profiti ius Canonicum idem est de illo intelligendum, & ut alius relatis docet Barboza allegat. 56. n. 26. Garzia 3. p. cap. 2. n. 64. Bonacina. disp. 2. de hor. canon. q. 5. p. 3. §. 9. Quocirca non existimo ius civile legentes hac via excusari posse. Legentes verò Grammaticam, & quia ad Theologiam, & ius civile necessaria est, poterunt ex licentia Prælati excusari, præcipuè cum non adit alius, qui doceat ex dict. c. quia nonnulli, de Magistr.

Deinde hoc privilegio gaudent docentes etiam si sint Parochi. Quia in vilitatem vniuersitatis Ecclesiæ eorum absentia cedit, & quia nulla sit limitatio in c. finali. de Magistr. & multis comprobatur Garzia 3. p. de benef. cap. 2. n. 62. Excipi nisi legat Grammaticam; quia ob huiusmodi lecturam non potest Parochus à residentia excusari, vt ex declaratione sacræ Congregationis Cardinalium testatur Gonzales reg. 8. Concill. gloss. 6. n.

254. Neque ad hanc absentiam requiritur Prælati licentia, est enim à iure expressa. Sic Garzia decisum refert à sacra Congregatione dict. cap. 2. n. 87. & n. 559. sine Barboza alleg. 56. n. 53.

Quoad studentes verò est aduertendum primò debere maiori anni parte in Vniuersitate commorari, itaque diligenter studere. Nam si otiosi sint, & tempus terunt, neque scholas cum debita diligentia frequentant eo anni tempore, nullo modo privilegio percipiendi fructus in absentia gaudent: quia cessat finis ob quod est concessum, & ita tradit Bonacina disp. 2. q. 5. p. 3. §. 9. n. 9. Moneta 2. p. de distributionibus, q. 10. n. 19. Barboza allegat. 56. n. 24. & 35. & alij apud ipsos.

Secundò, aduerte debere studere ius Canonicum, seu Theologiam, ex dicto cap. finali. de Mag. probabile tamen est consequi fructus, etiam si studeant ius civile. Quia in c. tua fraternitatis de cleric. non resident. nulla est facta limitatio, & tradit Glossa cap. cum ex eo, de elect. in 6. Moneta 2. p. q. 10. n. 21. Barboza num. 26. Bonac. n. 10. Excipi nisi sit Sacerdos Archidiaconus, Decanus, Præpositus, Cantor, vel personatum habens; quia his studium medicinæ, & ius civile sub pœna excommunicationis est prohibitum, & fin. Ne clerici, vel Monachi. Vnde nisi speciale privilegium à sede Apotolica pro hoc studio obtineant, ex vi illius excusari non possunt, quia non excusantur ex causa rationabili. Sic tradunt Moneta, Barboza, & alij suprà.

Tertiò, aduerte esse maxime inter Doctores controuersum, an hi studentes debeant petere ab Ordinario licentiam, vel possint absque illa se absentare, & fructus lucrari: Plures Doctores relati à Garzia, n. 85. 3. p. cap. 2. existimant non requiri. Mouentur, quia in cap. finali. de Mag. conceditur eis facultas à Sede Apotolica percipiendi fructus in absentia. Ergo non est necessaria licentia Ordinarij. Tunc enim Ordinarij licentia exposultatur, quando danda est ex aliqua causa non expressa in iure, ob causas autem in iure expressas concedi. Neque obstat textus in cap. Relatum, cap. tua fraternitatis, de cler. non resident. in illius explanatione glossa: in quibus textibus videtur necessariò exposultari licentia Ordinarij. Non, inquit obstat. Tum quia tempore Alexandri I. I. I. studium generale non erat sufficiens causa absententiæ, nisi ab Ordinario approbaretur; quæ postea per Honorium III. in dict. cap. de Mag. fuit absolute approbata, ac proinde non indiget iam noua approbatione. Tum quia licentia in dicto cap. exposultata, non iungenda est cum studio literarij, sed cum alijs honestis causis in iure non expressis; secus de expressis in iure, in quibus nulla Prælati requiritur licentia, vt alius relatis defendit Garzia dict. cap. 2. n. 96. & 97. Bonac. disp. 2. q. 5. p. 3. n. 2.

Nihilominus etiam de iure antiquo hæc licentia requisita non fuerit: at de iure nouo Tridentini, & præcipuè constitutione Pij IV. quæ incipit, Ad aures, edita 24. Nouemb. anno 1564. probabilis longè existimo licentiam ab ordinario requiri: quia ita cauetur expressè in supradicto motu proprio: & in parochis est omnino certum ex Trid. sess. 23. c. 1. Ratio congruentiæ est. Quia ad ordinatum pertinet examinare, an confluentes ad studia habeant qualitates à iure requisitas? scilicet an sint apti ad scientiam, & in ætate debita constituti? & ne Ecclesia ad eorum absentiam in diuino cultu patiatur detrimentum: Quæ omnia fieri non possunt, si ordinatio itrequisito ad studia influerent. Debet ergo peti ab ordinario licentia, & ita tenet ex decisione sacræ Congregationis. Garzia, de benef. 3. p. c. 2. n. 87. Augustinus Barboza de potest. Episc. 3. p. allegat. 56. n. 28. Ordinarius verò tenetur hanc licentiam concedere, si in petente concurrat ætas, & qualitas requisita ad scientiam, & Ecclesiæ ex eius absentia graue non patiatur detrimentum in diuino cultu. Quia positò privilegio iuris iam non gratiæ, sed iustitiæ. Sic Garzia, Moneta, & Barboza, suprà. Quod si ab ordinario debitas qualitates habent denegetur, poterit repulsus appellare, & ad superiorem recurrere. Sic Selua, de bene. 4. p. quæst. 7. n. 29. vers. 171. Zerola, verbo studium, §. 1. & verbo Residentia, §. 3. Abb. Felinus Butrius, & alij quos refert, & sequitur. Garzia, de benef. 3. p. c. 2. n. 86.

Quandò aduerto, post Tridentinum probabilis esse, obtinentes parochiales Ecclesias, non posse ob causam studij à suis Ecclesiis abesse, & fructus lucrari. Sic decisum refertur Gonzalez, reg. 8. Cancill. gloss. 6. num. 49. Garzia, de benef. 2. p. c. n. 83. Prosper. Aug. additionibus ad Quarantiam, verb. Resident. vers. Item limita Aloyl. Riccius, in collectio. decisio. 3. p. collect. 56. in medio, & in praxi fori Ecclesiastici, dec. 502. in fine in 1. editione, & resolut. 393. in fine in 2. editione, & dec. 364. in 1. editione, & resolut. 310. n. 1. in fine in 2. editione. Augustinus Barboza, de Potest. Episc. 3. p. allegat. 56. n. 3. Mouentur ex decreto Trident. sess. 23. c. 1. de Reformat. Vbi non permittitur Episcopo dare licentiam parochis, vt à propria Ecclesia absint ultra bimestre, nisi ex graui causa. Sed à sacra Congregatione Concilij non reperatur causa grauis studium in parcho: vt ex declarationibus, quas refert Garzia, & Gonzalez, & Riccius, & Barboza, in remissionibus Concilij supradicti cap. 1. sess. 23. colligitur. Ergo, Secundò, post Concilium nemini datur beneficium curatum, nisi à tribus Synodalibus examinatoribus fuerit indicatum habere sufficientem scientiam ad regimen animarum requisitam. Sed privilegium absententiæ ratione studij concessum fuit, vt beneficiati competentem scientiam haberent. Ergo cum ante